

บทสรุปและขอเสนอแนะ

ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ทางการค้ากับญี่ปุ่นมาตั้งแต่พุทธทศวรรษที่ ๑๖ และได้ดำเนินเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน แต่ความสัมพันธ์ทางการค้าในสมัยก่อนนั้นยังไม่กว้างขวางและไม่มีความสำคัญในเศรษฐกิจของทั้ง ๒ ฝ่ายมากนัก

ประเทศไทยได้เริ่มตกเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ นับแต่ได้เลิกข้อตกลงการค้าแบบทวิภาคี กล่าวคือ ภายหลังจากที่ได้รับความเสียหายอย่างยับเยินจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ แล้ว ญี่ปุ่นก็สามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าจนเป็นประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำของเอเชีย สินค้าที่ผลิตได้ส่วนใหญ่เป็นที่ต้องการของประเทศไทยเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ในปัจจุบันนี้สินค้าออกของญี่ปุ่นเป็นจำนวนไม่น้อยส่งมาจำหน่ายยังภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีตลาดไทยเป็นลูกค้าที่สำคัญที่สุด

ปัญหาการขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่น เป็นเรื่องที่สร้างความหนักใจแก่ฝ่ายไทยโดยทั่วไปทั้งในระดับรัฐบาลและเอกชน ฝ่ายไทยได้พยายามที่จะชดเชยดุลการค้าดังกล่าว แต่ก็ต้องเผชิญกับอุปสรรคนานาประการ นับแต่อุปสรรคในการส่งเสริมการส่งออกไปยังตลาดญี่ปุ่น อันเกิดจากข้อกีดกันที่ขาดความรับผิดชอบที่เพียงพอ และการมีคุณภาพต่ำของสินค้าไทย เป็นสำคัญ ตลอดจนอุปสรรคในการลดอัตราภาษีเพิ่มของสินค้านำเข้าจากญี่ปุ่น อันเกิดจากสภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ที่อยู่ในระหว่างความต้องการต่อสินค้าแทบทุกประเภทมีเพิ่มขึ้น เมื่อสินค้าญี่ปุ่นสามารถสนองความต้องการของตลาดเมืองไทยได้ดี ปริมาณสินค้าเข้าจากญี่ปุ่นทั้งประเภทอุปโภคและบริโภค โดยเฉพาะสินค้าทุนจึงเพิ่มขึ้น ในขณะที่การเพิ่มขึ้นของสินค้าออกในตลาดญี่ปุ่นอยู่ในอัตราที่ต่ำกว่า ลักษณะดังกล่าวนี้ได้ดำเนินต่อมา การขาดดุลการค้าที่ไทยมีต่อญี่ปุ่นได้เพิ่มขึ้นทุกปี ทางการไทยได้มีนโยบายที่จะแก้ปัญหานี้ด้วยมาตรการทางบวก ทั้งที่ค่าใช้จ่ายปฏิบัติกันอยู่ ก็คือ การส่งเสริมการส่งออกทั้งในด้านปริมาณ และมูลค่าสินค้าส่งออกไปญี่ปุ่น และพยายามขอร้องให้ฝ่ายญี่ปุ่นซื้อสินค้าไทยมากขึ้น และลดรายุทธธรรม อย่างไรก็ตามปัญหานี้ก็ยังไม่ตก จนกระทั่งปัจจุบัน แต่ความตั้งใจดีของ

การวางใ้ผู้ที่จะเข้าร่วมมือเล็กแก่ปัญหานี้ก็ยังสร้างความหวังแก่ไทย ว่า ปัญหานี้อาจอ่อน
คลายความตึงเครียดลงได้บ้างในอนาคต

นับแต่สิ้นสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา ผู้ป็นมีนโยบายมุ่งมั่นในการสร้าง
ความเจริญและขยายอำนาจของประเทศควบวิธีทางเศรษฐกิจ ดังนั้นเมื่อประเทศไทย
มีนโยบายส่งเสริมการอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๐๒ และประกาศใน พ.ร.บ. ส่งเสริมการ
ลงทุน เพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๐๔ ชาวญี่ปุ่นก็สนใจในกิจการดังกล่าวนี้ทันที
ประกอบกับทางที่ญี่ปุ่นได้มีความชำนาญและคุ้นเคยกับตลาดไทย ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจ
ของไทยที่พอสมควรในฐานะคู่ค้าที่ติดกันมานานปี ซึ่งเสริมให้ผู้ทางการลงทุนของผู้ป็นใน
กิจการอุตสาหกรรมไทยสะดวกและแจ่มใสยิ่งขึ้น ชาวญี่ปุ่นได้นำเงินมาลงทุนในกิจการ
อุตสาหกรรมไทยมากขึ้นเป็นลำดับ ทั้งโดยทุนของผู้ป็นล้วน และทุนร่วมกับคนไทยหรือชาว
ต่างประเทศอื่น ๆ จะเห็นได้ว่า ในบรรดาทุนต่างประเทศ ในกิจการอุตสาหกรรมไทยนั้น
มีทุนญี่ปุ่นว่าอยู่มากที่สุด การลงทุนของชาวญี่ปุ่นมีแนวโน้มที่จะลงทุนในกิจการอุตสาหกรรม
ผลิตสำเร็จรูปโภค บริโภคทั้งหมด โดยไม่สนใจอุตสาหกรรมด้านบริการเลย สินค้าเหล่านี้
ส่วนใหญ่เคยเป็นสินค้าที่ไทยส่งเข้ามาจากญี่ปุ่นมีละมาก ๆ การเข้ามาลงทุนในกิจการเหล่านี้
จึงเป็นการขยายแหล่งผลิตเข้ามาใกล้ตลาดยิ่งขึ้นโดยปราศจากอุปสรรคในการส่งกำไรคืน
ประเทศตน เนื่องจากอุตสาหกรรมไทยโดยทุนญี่ปุ่นเกือบทั้งหมดอยู่ภายใต้การส่งเสริมตาม
พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน ฯ ซึ่งให้สิทธิแก่เจ้าของทุนในการส่งกำไรออกนอกประเทศ
และความสะดวกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ขณะเดียวกันก็ยกประโยชน์ให้แก่เศรษฐกิจไทยในด้าน
การจ้างแรงงานในประเทศ การไว้วัตถุดิบพื้นเมือง การเสริมสร้าง ฐานะฐานะงานให้
ความรู้ทางวิชาการ ทางเทคนิค ตลอดจนความรู้ทางการบริหารอุตสาหกรรมและการค้า
แก่คนงานไทย แม้จะยังไม่มากนักในระยะนี้ก็มีแนวโน้มว่าจะมีมากขึ้นแน่ในอนาคต ครั้น
เข้าใจการลงทุนของผู้ป็นยังมีบทบาทเป็นอย่างมากในอุตสาหกรรมไทยระหว่างบรรดาผู้ลงทุน
ต่างต่างประเทศด้วยกัน และเชื่อว่าจะมีการขยายการลงทุนอีกต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากความ
จำเป็นที่ของจ้างคนงานไทย ละจำเป็นต้องสอนการปฏิบัติงานให้เพื่อสามารถค่าเงินบาทไว้
เพื่อการออกเงินแก่ทุนของตนต่อไป นอกจากนี้ยังได้ประโยชน์ทางอ้อมต่อไทยในการค้า

กับญี่ปุ่น แม้จะเป็นส่วนเล็กน้อยแต่ก็ควรกล่าวถึง เมื่ออุตสาหกรรมไทยโดยทุนญี่ปุ่นเข้าการยืมสินค้าที่ไทยเคยสั่งเข้าจากญี่ปุ่น (Import Substitute) ซึ่งก็ทำให้ปริมาณการตั้งสินค้าและงานเข้าประเทศลดน้อยลงบ้าง

อย่างไรก็ตาม เมื่อกล่าวถึงการอุตสาหกรรมไทยโดยทุนญี่ปุ่นโดยส่วนรวมแล้ว ควรคำนึงเสมอว่า การขยายการลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะทำให้การตั้งสินค้าจากญี่ปุ่นมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ สินค้าประเภททุนและอื่น ๆ เพื่อใช้ในการผลิต เนื่องจากผู้ลงทุนชาวญี่ปุ่นนิยมที่จะใช้สินค้าของประเทศไทยเสมอ ประกอบกับกิจการอุตสาหกรรมไทยโดยทุนญี่ปุ่นนั้นมีลักษณะเป็น Capital Intensive เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมในกรณีนี้ระยะไคร์ที่ได้จากการขยายอุตสาหกรรมโดยทุนญี่ปุ่นอาจเป็นภาระแก่ศูนย์กลางของไทยคือญี่ปุ่นไปพร้อม ๆ กันได้เสมออีกด้วย

สิ่งที่น่าพิจารณาจากสภาพการผูกพันทางเศรษฐกิจกับญี่ปุ่นอย่างใกล้ชิดของไทยนี้ ก็คือ ผลสะท้อนที่อาจเกิดขึ้นต่อการเจริญธุรกิจ การสังคมจิตวิทยา ตลอดจนผลสะท้อนต่อการเมืองไทย แม้ว่าผลสะท้อนที่ดีจะมีอยู่บ้างในส่วนของพัฒนาการเศรษฐกิจ และเป็นผลดีในทางสังคมจิตวิทยา แต่ผลสะท้อนที่เป็นผลร้ายก็อาจจะมีอยู่ไม่น้อยโดยเฉพาะด้านการเมืองเมื่อญี่ปุ่นได้พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้ถึงที่สุดแล้ว ก็จะต้องมีความจำเป็นที่จะต้องเป็นนานาชาติอิทธิพลทางการเมืองระหว่างประเทศ เพื่อจุดประสงค์สำคัญคือคุ้มครองผลประโยชน์ของตน ทั้งนี้โดยมีพลังทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งส่งเสริมที่สำคัญ ในสภาพดังกล่าวย่อมส่งผลสะท้อนมาสู่การเมืองไทยเป็นแน่

ข้อเสนอแนะ

สิ่งที่ฝ่ายไทยควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง คือ การลดอิทธิพลทางเศรษฐกิจไทย โดยความร่วมมือของญี่ปุ่น แต่ทั้งนี้มิใช่จะกระทำโดยการจำกัดการค้ากับญี่ปุ่นอย่างรุนแรง หรือการจำกัดการลงทุนในอุตสาหกรรมไทยของญี่ปุ่น ซึ่งถ้าได้มีการปฏิบัติดังกล่าวแล้ว จะทำให้อิทธิพลทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นในประเทศไทยลดลงได้แต่ก็จะเป็นผลร้ายต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยไปด้วย เราจึงควรหาทางลดอิทธิพลดังกล่าวของญี่ปุ่นโดยวิธี อ่อนนุ่มและเหมาะสม วิธีดังกล่าวอาจหมายถึง

๑) มาตรการเพื่อการควบคุม และจำกัดบทบาททางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นนั้น ให้อำนาจประโยชน์แก่เศรษฐกิจไทยอย่างแท้จริงและสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ เพื่อเร่งการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจไทย อันอาจนับได้ว่าเป็นการลดอิทธิพลของญี่ปุ่นลงได้ทางอ้อม

๒) มาตรการที่เสริมสร้างความสามารถในส่วนบุคคลไทยด้านการเศรษฐกิจ

๓) มาตรการเพื่อการสำรวจสภาพการณ์ทั่วไปเกี่ยวกับบทบาททางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นในประเทศไทยอย่างใกล้ชิด ตลอดจนบทบาทของญี่ปุ่นต่อเศรษฐกิจและการเมืองของโลกด้วย เพื่อทราบฐานะของประเทศไทยอันเนื่องมาจากบทบาททั่ว ๆ ไปของญี่ปุ่น และเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันทางที่

สำหรับข้อเสนอแนะในรายละเอียดคนั้นจะกล่าวแยกเป็นด้าน ๆ ดังนี้

ก. ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการค้าในญี่ปุ่น

เนื่องจากปัจจุบันปัญหาข้อขัดข้องในการค้าของไทยกับญี่ปุ่น คือ มีปัญหาการขาดดุลการค้าอันสืบเนื่องมาจากมูลเหตุต่าง ๆ นึง เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ง่ายนัก โดยเฉพาะในระหว่างระยะพัฒนาเศรษฐกิจไทย อย่างไรก็ตามโดยที่ดุลการค้าชำระเงินของไทย ยังเกินดุลอยู่ การมีดุลการค้าที่เพิ่มขึ้นทุกปี การมีอัตรา परिवรรคเงินตราที่มีเสถียร และเศรษฐกิจทั่วไปอยู่ในภาวะการมีเสถียรภาพแล้ว ก็อาจกล่าวได้ว่าดุลการค้าที่ขาด

ผู้ใดในปัจจุบัณจะมีผลกระทบทางด้านการคลัง การเงิน และพัฒนาเศรษฐกิจอย่างหนักหน่วงหรือไม่ยากนัก อย่างไรก็ตาม เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้ต่างประเทศ หรือการช่วยเหลือต่างประเทศของเอกชน หรือยกเด็ก ก็อาจเกิดปัญหาทางดุลย์การชำระเงินบ้างก็ได้

การขาดดุลย์การค้าของไทยกับญี่ปุ่นมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นตลอดเวลาในฐานะที่ญี่ปุ่นเป็นผู้ส่งออกไทยที่สำคัญที่สุด จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ฝ่ายไทยต้องหามาตรการทางเศรษฐกิจเพื่อแก้ปัญหาที่มีได้เป็นจุดที่จะชักนำให้ภาวะการค้าทางประเทศของไทยโดยส่วนรวมสมดุลและพอใช้แล้ว สะท้อนไปถึงเศรษฐกิจของชาติ แม้จะแก้ไขไม่ทั้งหมดทีเดียวแต่การลดความผันผวนดุลย์การค้าบางอย่างก็นับได้ว่าเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของมวลรวม ซึ่งสำคัญที่ฝ่ายไทยควรพิจารณาและดำเนินการคือ

๑. ด้านสินค้าขาออก

ก. จัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้แทนระดับสูงของฝ่ายไทยกับฝ่ายญี่ปุ่นโดยมีผู้แทนการค้าทั้งสองฝ่ายที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ไกล่เกลี่ยเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งควรมีการตกลงเรื่อง

๑) กำหนดชนิดและปริมาณสินค้าไทยที่ฝ่ายญี่ปุ่นจะซื้อ หลักการกำหนดการค้ารับซื้ออย่างเป็นธรรม แล้วทำความตกลงกันไว้เป็นบรรทัดฐาน ซึ่งจะช่วยลดการกีดกันและทำให้อัตราสินค้าเข้า/ออกเปรียบเทียบของไทยที่เลวลงนั้นกระเตื้องขึ้น

๒) อธิบายให้ฝ่ายญี่ปุ่นยกเลิกหรือลดเงื่อนไขกีดขวางทางการค้าที่อุปสรรคใด ๆ เพื่อให้ไทยจะได้ส่งสินค้าไปยังญี่ปุ่นได้มากขึ้น

ข. ควรกำหนดมาตรการและหลักเกณฑ์สำหรับมูลค่าส่งออกให้เชื่อถือว่าจะสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงซื้อขายได้คือไว้ใจได้ ตลอดจนจัดพหุการค้าเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงในวงการค้าส่งออกของไทย อาจเคยกำหนดคบทกลงโทษห้ามส่งสินค้าออกในระยะยาวแล้วแต่ผลหรือหลุดไป จัดการแข่งขันการค้าขายระหว่างกันอันเป็นต้นเหตุของการทำให้ราคาส่งออกของสินค้าไทยกับญี่ปุ่นอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติ

ก. เนื่องจากปัญหาการค้าชายแดนของไทยกับผู้มีถิ่นนั้นไม่มีผล เหตุสำคัญ มาจากการตอบทูลเกล้าฯ ของสินค้าไทย ทำให้ปริมาณขายน้อยกว่าที่ควรและค่าไถ่ราคาต่ำกว่าด้วย นายโดยจึงควรจัดให้มีการสัมมนาและให้คำแนะนำแก่เกษตรกร อันเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพที่มีคุณภาพรวมกัน ไปให้ตรงกับความต้องการของตลาดผู้ซื้อ ที่ได้เห็นถึง ความสำคัญของการรักษากุณภาพสินค้าและควรจัดให้มีการสัมมนา ระหว่างสถานที่ส่งออก เพื่อหาทางร่วมมือช่วยเหลือกันตลอดจนการวางแผนส่งออกให้สอดคล้องกัน เพื่อประโยชน์ ในการกำหนดราคาส่งออกอย่างมีประสิทธิภาพ

ง. ควรมีการศึกษาองความต้องการของสินค้าไทยของตลาดผู้ซื้อ โดย นายโดยจะศึกษาหาดูทางต่อไปว่า เราสามารถผลิตได้หรือไม่ สำหรับในกรณีที่ยังมิได้มีการส่งออกในประเทศไทยสลับในกรณีที่มีผลิตได้แล้วก็ควรศึกษามีปริมาณและคุณภาพตรงตาม ความต้องการของตลาดผู้ซื้อหรือไม่ และคนทางปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนต่อไป ตลอดจนหาความ ละเอียดจากผู้ซื้อว่าจะขายสินค้านั้นได้ ทั้งนี้เพื่อความแน่นอนในการผลิตว่า เมื่อผลิตแล้วจะ ขายได้แน่

จ. ศึกษาช่องทางใกล้ชิดกับโรงงานผู้ซื้อหรือบริษัทที่ทำการตั้งซื้อสินค้า โดย เพื่อมีโอกาสได้ทราบข้อเท็จจริงถึงความต้องการอันเป็นประโยชน์ในการกำหนดการ ผลิตสินค้าและคุณภาพของสินค้าไทยให้ตรงกับความต้องการส่งออกแก่โรงงานหรือบริษัท และมิได้มากเกินไป นอกจากนี้การติดต่อดังกล่าวยังทำให้พ่อค้าไทยไม่มีโอกาสติดต่อกับผู้ซื้อ เพื่อจะได้โดยตรง ทำให้เกิดความเข้าใจดีและสะดวกขึ้นโดยไม่ต้องผ่านนายหน้าผู้ซื้อสินค้า เข้ากลางผู้ซื้อ

ฉ. สร้างอำนาจต่อรองในการขายสินค้ากับผู้ซื้อ ทั้งนี้อาจต้องขอ ความร่วมมือจากทางการไทย หรือควรวีธีรวมกลุ่มกันเองระหว่างพ่อค้าส่งออกไทย

ช. เนื่องจากความต้องการในค่านอาหารของผู้มีถิ่นกำลังสูงขึ้นเรื่อยๆ ผู้มีถิ่นจะพยายามเร่งรัดตัวเองในด้านการผลิตทาง เกษตรและอาหาร ก็ยังไม่สอดคล้องกับ ความ ต้องการภายในประเทศ ประเทศไทยอยู่ในสภาวะเหมาะแก่การผลิตอาหารหลายประเภท

ให้ตรงกับความต้องการของญี่ปุ่น เช่น เนื้อสัตว์ ดังนั้นจึงควรที่ฝ่ายไทยจะส่งเสริม
การเลี้ยงสัตว์ ที่ให้เป็นอาหารเพื่อการส่งออกแก่ตลาดญี่ปุ่น และเพื่อจัดปัญหาเนื้อสัตว์
ทั่วโลกที่ขาดแคลนอยู่ในประเทศไทย และจะมากขึ้นในอนาคตขึ้นด้วย

๖. อย่างไรก็ตามการแก้ปัญหาการขาดดุลของไทยด้วยญี่ปุ่นโดยวิธี
การส่งเสริมสินค้าออก ซึ่งเห็นวิธีที่ดีที่สุดนั้น จะคงคำนึงเสมอว่าไม่เป็นการเพิ่มสินค้า
ขาดดุลญี่ปุ่นจนเราต้องพึ่งตลาดญี่ปุ่นเพียงแห่งเดียว เพราะจะกระทบกระเทือนต่อฐานะ
การคลังของไทยได้ซึ่งจะทำให้ดุลของมอรัลขอเสนอและเงื่อนไขที่ฝ่ายญี่ปุ่นเสนอมา ดังนั้น
เพื่อการป้องกันข้อบกพร่องนี้ฝ่ายไทยควรดำเนินการขยายตลาดของสินค้าไทยโดยจัดตั้ง
หน่วยงานซึ่งอาจมีฝ่ายเอกชนเข้าร่วมเพื่อการวิเคราะห์และวิจัยตลาดของผลิตภัณฑ์เกษตร
กรรมทั้งในและนอกประเทศ ค้นหาปัญหาที่จะเกิดทั้งในระยะใกล้และระยะไกลของการ
ค้าเพื่อการแก้ไขและปรับปรุงโคทัณฑ์ด้วย จัดตั้งศูนย์แทนที่อุตสาหกรรมประจำตลาดต่างประเทศ
ที่สำคัญอื่น ๆ โดยให้มีผู้ร่วมงานที่สามารถและมีจำนวนเพียงพอ เมื่อใกล้ตลาดมาใหม่แล้ว
ก็ควรรักษาตลาดเหล่านั้นไว้ให้มั่นคงพร้อมทั้งตลาดที่มีอยู่เดิม วิธีนี้จะช่วยให้การกระจาย
ตลาดสินค้าไทยมีผลสัมฤทธิ์ความมุ่งหมาย

๗. ด้านสินค้าเข้า

๗. ก. ทยลดปริมาณสินค้านำเข้าจากญี่ปุ่นในชนิดที่เราสามารถผลิตได้
ในประเทศ หรือที่เรามีวัตถุดิบในเพียงพอ และเหมาะสมที่จะส่งเสริมให้ผลิตขึ้นในประเทศ
ทั้งนี้อาจโดยไม่ว่าการภาษี หรือกำหนดโควตาสินค้าเข้าด้วย ซึ่งจะมีผลช่วยลดการขาด
ดุลการค้ากับญี่ปุ่นพร้อม ๆ กับสร้างอุตสาหกรรมขึ้นภายใน

๗. ข. ศึกษาวิธีการที่ญี่ปุ่นได้เกร็ดศึกษาดูสินค้านำเข้าไทยเพื่อวาง
ระเบียบกักกันและจำกัดขอบเขตของการนำเข้า โดยวิธีนี้โดยระดมขนส่งโดยเฉพาะการ
ว่าลัทธิสินค้าญี่ปุ่นประเภทสินค้าสุ่มเสี่ยง และอยู่ในระบอบขนส่งแบบอันคัมแรก

๗. ค. ส่งเสริมให้ญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในประเทศในชนิดอุตสาหกรรมที่ผลิต
สินค้าทดแทนสินค้าเข้าจากญี่ปุ่นให้มากขึ้น เพื่อลดปริมาณนำเข้าในทางอ้อม

โดยสรุป การแก้ปัญหาการขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นนั้น ส่วนใหญ่อยู่ที่ประเทศไทย จะต้องพยายามผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการของญี่ปุ่นและปรับปรุงคุณภาพสินค้าให้สูงขึ้น ไม่ให้เป็นที่รังเกียจของผู้ซื้อ ทั้งนี้คงคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ซื้อสินค้าไทยนั้นไม่ใช่รัฐบาลญี่ปุ่นโดยตรง แต่เป็นพ่อค้าญี่ปุ่นเอกชน ซึ่งย่อมเป็นธรรมดาที่เขา นำจะต้องการสินค้าที่มีคุณภาพเข้าไว้มาก่อนเสมอ

๖. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการลงทุนญี่ปุ่นในกิจการอุตสาหกรรมไทย

การลงทุนของญี่ปุ่นที่กว้างขวางในวงอุตสาหกรรมไทยนั้นสมควรที่จะมีการติดตามศึกษาภาวการณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและส่งเสริมให้ถูกต้องมิให้โอกาสของการลงทุนเป็นจำนวนมากของญี่ปุ่นนี้กลายเป็นสิ่งสนับสนุนอิทธิพลของญี่ปุ่นในกิจการอุตสาหกรรมไทยมากเกินไป และเพื่อขจัดอุปสรรคอันเป็นเครื่องจำกัดความสำเร็จของการลงทุนญี่ปุ่นที่สมควรและให้ประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย วิธีการหรือข้อเสนอแนะเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวอาจไม่ถึงการลงทุนของชาวต่างประเทศโดยส่วนรวมซึ่งจะกล่าวในข้อเสนอดังนี้

๑. ติดตามและสำรวจผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมของรัฐบาลแล้วขอ เชื่อมโยงกันการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อตกลงของบริษัที่ได้มีการส่งเสริม ซึ่งปัจจุบันปรากฏว่ามีอยู่หลายรายที่ละเมิดข้อตกลงที่ทำไว้ โดยไม่ถูกบังคับจัดเก็บภาษีที่ได้รับยกเว้นในระยะแรก หลังจากนั้นเลิกกิจการไป เมื่อทางการทราบก็มักจะสายเกินไปที่จะติดตามจัดเก็บได้

๒. เสริมสร้างการประสานงานที่กระฉับกระเฉงระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการอนุญาตจัดตั้งอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม กับเจ้าหน้าที่ทางภาษีอากร เพื่อป้องกันมิให้อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมฉวยโอกาสเอาประโยชน์ในเวลา ๕ ปี ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี เมื่อพ้นระยะเวลาการส่งเสริมก็เลิกกิจการไป หรือกิจการไม่เติบโตกลับทิ้ง การไม่กวดขันควบคุมหลังใหม่ที่เหมาะสม เพื่อบำบัดผู้รับประโยชน์จากราชบัญญัตินี้

๑. กองตรวจภาษีอากร กรมสรรพากร "การใ้มาตรการทางภาษีอากรส่งเสริมการลงทุนในระยะที่ค่าเงินผันผวน" ข่าวสารการพาณิชย์ ฉบับพิเศษ ส.ค.๒๕๑๑ หน้า ๓๖๖

ไท่ทอประโยชน์แก่ประเทศไทยในภายหน้าอย่างแท้จริงและส่งเสริมแก่ผู้ที่มีคุณค่าในการ
อุตสาหกรรมอย่างแท้จริงโดยสุจริตใจ

๓. พิจารณาหาวิธีการที่จะให้อุตสาหกรรมได้เงินทุนจากสถาบันการเงินใน
อัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าในปัจจุบัน ขอความร่วมมือจากธนาคารพาณิชย์ในประเทศได้
ดำเนินการช่วยเหลือกิจการอุตสาหกรรม โดยให้พิจารณาอนุมัติเงินกู้โดยคำนึงถึงความสามารถ
ของผู้บริหาร และโครงการประกอบอุตสาหกรรมแทนการพิจารณาแต่เพียงหลักทรัพย์เท่านั้น
ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้คนไทยที่มีทุนทรัพย์น้อยสามารถดำเนินการอุตสาหกรรมได้มากขึ้น
อันจะเป็นส่วนช่วยลดอิทธิพลในวงการอุตสาหกรรมไทยของต่างชาติได้

๔. ในตำแหน่งผู้อำนวยการ นายช่าง ผู้เชี่ยวชาญ สำหรับโรงงานอุตสาหกรรม
นั้นแม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายขยายและปรับปรุงสถานศึกษาได้มากขึ้นก็ตาม แต่ก็ไม่พอต่อ
ความต้องการคนงานที่ชำนาญงานตามความต้องการของชาวต่างชาติผู้มาลงทุนในกิจการ
อุตสาหกรรม รัฐบาลควรขอความร่วมมือจากโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้ให้มีการฝึกอบรม
ในระยะเวลาที่กำหนดเป็นประจำแก่คนงานไทยทุกระดับในสังกัดของตนเพื่อความชำนาญ
และเพื่อการเตรียมพร้อมที่จะรับงานขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับได้ ทั้งนี้ตามสภาพการแล้วน่าจะ
ทำได้เนื่องจากบริษัทอุตสาหกรรมโดยทุนชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะญี่ปุ่นเป็นอุตสาหกรรม
ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่นี้มีช่างเทคนิค วิศวกร และเงินทุนมากพอที่จะดำเนินการ
ฝึกอบรมคนงานไทยของตนได้เป็นระยะ ๆ ซึ่งถ้าทำดังนี้แล้วโรงงานอุตสาหกรรมก็จะมี
คนงานไทยผู้ชำนาญงานของตนเองอย่างเพียงพอ เมื่องานประเภทนี้มีตลาดในแรงงาน
มากขึ้นการแย่งแย่งคนงานไทยผู้ชำนาญก็จะลดน้อยลงหรือหมดไป และจะเป็นทางลดจำนวน
นายช่างและผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศที่เข้ามาปฏิบัติงานประจำในโรงงานอุตสาหกรรม
ไทยลงได้ทางอ้อม โดยคนงานไทยจะเพิ่มขึ้นแทนและลดอิทธิพลในวงการอุตสาหกรรมไทย
ของชาวต่างชาติลง จะเหลือแต่ผู้บริหารชาวต่างประเทศชั้นสูงจริง ๆ เท่านั้นเพื่อ
ประโยชน์ในการดูแลกิจการและรักษาผลประโยชน์ของคน ในกรณีขาดขาดแคลนคนงาน
ผู้ชำนาญไทยนี้ก็เป็นช่องทางของผู้ลงทุนชาวญี่ปุ่นและชาติอื่น ๆ เพื่อการขยายระยะเวลา
เวลาปฏิบัติงานของนักวิศวกร และนายช่างเทคนิคต่างชาติในโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้
นั้นอยู่เสมอ

ตามรูปโครงการของการมีงานทำในประเทศไทยกำลังมีการ เปลี่ยนแปลง
คือ การย้ายแรงงานส่วน เกษตรกรรมมาสู่ส่วนอุตสาหกรรม และการ เปลี่ยนจากคนงานผู้
ไร้ความชำนาญมาสู่แรงงานผู้ชำนาญ เป็นต้น แต่การ เปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ยังมีอัตรา
ส่วนต่ำ โดยเฉพาะผู้ที่มีอาชีพเป็นนักวิชาการ นายช่างเทคนิค และนักบริหาร ซึ่งเราถือ
ว่าประเทศที่จะพัฒนา เศรษฐกิจให้รวดเร็วและบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาเพียงใด
ก็ขึ้นอยู่กับกำลังคนส่วนนี้เป็นสำคัญ ในประเทศที่เจริญก้าวหน้าทาง เศรษฐกิจแล้วกำลังคน
กลุ่มนี้จะมีอัตราส่วนสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่กำลังพัฒนา ฉะนั้นเราจึงควร
ลงทุนทุกวิถีทาง เพื่อสร้างสรรกำลังคนกลุ่มนี้ขึ้นมาให้มากที่สุด ซึ่งมาตรการสำคัญเพื่อการ
นี้ก็คือโครงการศึกษาของประเทศซึ่งกว้างขวาง เร่งด่วนและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้การ
ลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมของชาวต่างชาติที่มีจำนวนมากและกำลังขยายกว้างขวางใน
ประเทศไทยนั้น ได้เป็นประโยชน์ต่อแรงงานในประเทศอย่างแท้จริงและกว้างขวางเพียงพอ

๕. เพื่อส่งเสริมการใช้วัตถุดิบในประเทศ เพื่อการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมไทย
ทางการควรพิจารณาส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้าที่เป็นวัตถุดิบให้มีคุณภาพเหมาะสมตรงกับ
ความต้องการ ของโรงงานมากขึ้น ซึ่งได้แก่ ฝ้าย ยางธรรมชาติ เป็นต้น ตลอดจน
ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่อาจใช้วัตถุดิบในประเทศอื่น ๆ ในการผลิต เช่น น้ำมันมะพร้าว
น้ำมันตะตุง ผลิตไม้เส้นเมืองกระป๋อง ผลิตภัณฑืจากมะม่วง วิธีการดังกล่าวจะทำให้สิ่งเหล่านี้
มีราคาสูงขึ้นมากกว่าอยู่ในลักษณะสินค้าธรรมดา และจะช่วยลดการ ค่าขาดดุลย์กับผู้นับลงได้
บ้าง ช่วยเพิ่มมูลค่าและปริมาณการส่งออกได้มากขึ้น

๖. รัฐบาลควรริเริ่มดำเนินงานจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมซึ่งมีทุกอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวก
ความสะดวกครบถ้วนในค่านสามารถอุปโภคขึ้นโดยด่วน เพื่อแก้ปัญหาราคาที่คิสูง และเพื่อ
ความสะดวกในการขยายโรงงาน โดยไม่ทำความเดือดร้อนแก่ประชาชนใกล้เคียง ซึ่ง
ปัจจุบันนี้เนื่องจากทำเลอุตสาหกรรมและที่ตั้งอาศัยอยู่ปะปนกัน ทำให้เกิดปัญหาข้อขัดข้อง
ในการขยายโรงงาน เป็นอุปสรรคแก่การ เจริญเติบโตของอุตสาหกรรมโดยไม่สมควร

๗. ควรใช้มาตรการภาษี ส่งเสริมการลงทุนเพื่อการอุตสาหกรรมในลักษณะ
หย่อนหรือยกเว้นภาษีเงินได้จากกำไรสะสมในส่วนที่นำไปเพิ่มทุนของบริษัตุอุตสาหกรรม

มาตรการภาษีและอื่น ๆ. นอกจากที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อ
กิจการอุตสาหกรรม ตามความเหมาะสม

๘. เป็นความจริงที่ว่า ในระยะแรกของการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย จำเป็น
ต้องอาศัยทุน และวิชาการจากต่างประเทศ แต่เมื่อถึงเวลานานพอสมควรที่คนไทยจะมี
ประสบการณ์ในค้านี้บ้างแล้ว ฝ่ายไทยก็ควร จะหาวิธีที่จะระดมทุนภายในประเทศ เพื่อการ
ลงทุนอุตสาหกรรมด้วยตนเอง วิธีที่หาหนุ่ตรงสุดฤๅติในธุรกิจไทยได้เคยเสนอไว้ซึ่งนับว่า
เป็นวิธีที่เหมาะสมและน่าสนใจในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันที่รายได้ประชาชาติสูงขึ้นและมี
ความตื่นตัวต่อการลงทุนอุตสาหกรรมมากขึ้น คือ การจัดตั้งบริษัทมหาชน โดยการขายหุ้น
เพื่อการจัดตั้งบริษัทให้แก่ประชาชนทั่วไป วิธีนี้ทำให้เกิดการระดมทุนในส่วนของตนเอง
มีระดับสูงขึ้น การมีบริษัทมหาชนเป็นส่วนมากย่อมจะช่วยให้มีหุ้นจำหน่ายในตลาดหุ้นมากขึ้น
ประชาชนที่มีรายได้ปานกลางและมีเงินพอเก็บออมไว้ได้บ้าง ผู้ซึ่งแต่ก่อนไม่เคยมีโอกาสจะ
ร่วมทำกิจการในทางอุตสาหกรรมและการค้าใหญ่ ๆ ได้ ก็อาจลงทุนซื้อหุ้นในกิจการที่ตน
ชอบและสนใจกำลังการเงินของตน โดยหวังผลจะได้รับประโยชน์ตอบแทนในค่านเงิน
ปันผลหรือในค่านหุ้นขึ้นราคาด้วยวิธีที่การตั้งกล่าวทำให้ได้สำเร็จ นอกจากจะเป็นการระดม
ทุนในประเทศอย่างกว้างขวางแล้วยังช่วยสนับสนุนให้ประชาชนในประเทศส่วนใหญ่มีบทบาท
ในการประกอบธุรกิจยิ่งขึ้น ช่วยลดบทบาทที่สำคัญของการลงทุนชาวต่างชาติหรือชาวต่างชาติ
อื่น ๆ ลงได้ในระยะเวลาที่สมควร การตั้งพาอาศัยชาวต่างชาติควรทำในระยะแรกที่เรา
ยังขาดแคลนทุนและวิชาการ อันเป็นสิ่งซึ่งชาวต่างชาติมีแต่อดสูสุดท้ายแล้วบทบาททางเศรษฐกิจ
ไทยโดยส่วนรวมควรอยู่ในมือคนไทย เกือบทั้งหมด

มาตรการที่จะใช้เพื่อการส่งเสริมบริษัทมหาชนนั้น อาจทำได้ทางมาตรการภาษี
โดยการเก็บภาษีนิติบุคคลในกิจการตั้งกล่าวต่ำกว่านิติบุคคลรูปอื่น ๆ หรือการยกเว้นภาษี
รายได้เอกชนในวงเงินที่กำหนด ซึ่งเป็นส่วนต้นนำไปลงทุนในกิจการบริษัทมหาชนที่จัดตั้งขึ้น
ใหม่ นอกจากนี้ยังอาจใช้มาตรการอื่นๆ เช่น ให้การกำเนินการส่งเสริมการลงทุนในกิจการ
บางอย่างนั้นมีบทกำหนดเป็นเงื่อนไขประการหนึ่งว่าให้ผู้ขอรับการส่งเสริมจดทะเบียนตั้ง
บริษัทจากัดนั้นขายหุ้นส่วนหนึ่งให้แก่ประชาชนทั่วไป โดยขาดภายในตลาดหุ้นหรือในสถาบัน
อื่น ๆ รัฐจึงให้การสนับสนุนโดยมีนโยบายส่งเสริมให้ทุนในกิจการนั้นกระจายไปสู่คน
มากที่สุด